

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การลาออกและการแต่งตั้งประธานกรรมการนโยบายองค์การกระจายเสียงและ
แพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย

องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทยได้มีหนังสือ ที่ ส.ส.ท. ๐๑/๐๔.๑/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๘ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า ด้วยพระราชบัญญัติองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๐ บัญญัติว่า ในการสรรหากรรมการนโยบาย ให้คณะกรรมการสรรหาพิจารณาคัดเลือกบุคคลผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๗ รวมทั้งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๙ และยินยอมให้เสนอชื่อเข้ารับเลือก จำนวนเท่ากับจำนวนกรรมการนโยบายที่จะได้รับแต่งตั้ง เมื่อได้คัดเลือกบุคคลเป็นกรรมการนโยบายครบจำนวนแล้ว ให้ผู้ที่ได้รับเลือกทั้งหมดประชุมร่วมกันเพื่อเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานกรรมการนโยบาย และให้คณะกรรมการสรรหาแจ้งรายชื่อประธานกรรมการนโยบายและกรรมการนโยบายพร้อมหลักฐานแสดงคุณสมบัติและการไม่มีลักษณะต้องห้ามตลอดจนความยินยอมของบุคคลดังกล่าวต่อนายกรัฐมนตรี เพื่อแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการนโยบาย และให้นายกรัฐมนตรีประกาศรายชื่อคณะกรรมการนโยบายในราชกิจจานุเบกษา และมาตรา ๒๕ บัญญัติว่า ในกรณีที่ประธานกรรมการนโยบายพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุตามมาตรา ๒๓ วรรคสอง หรือมาตรา ๒๔ ให้ที่ประชุมกรรมการนโยบายเลือกกรรมการนโยบายคนหนึ่งปฏิบัติหน้าที่ประธานกรรมการนโยบายไปพลางก่อนจนกว่าจะมีกรรมการนโยบายครบจำนวน จึงให้กรรมการนโยบายทั้งคณะเลือกผู้ทำหน้าที่ประธานกรรมการนโยบายต่อไป ซึ่งในวาระเริ่มแรกสำนักนายกรัฐมนตรีได้นำประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย ฉบับลงวันที่ ๑๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งในประกาศกำหนดให้ศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม เป็นประธานกรรมการ และเมื่อประธานกรรมการตามประกาศดังกล่าวพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุตามมาตรา ๒๓ วรรคสอง (การออกจากตำแหน่งโดยการจับสลาก) และที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายทั้งคณะ ในคราวประชุมครั้งที่ ๒๕/๒๕๕๓ เลื่อนนายพลเดช ปิ่นประทีป ตำแหน่งกรรมการนโยบาย เป็นประธานกรรมการนโยบาย โดยมีผลตั้งแต่วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๓ โดยมีได้นำรายชื่อประธานกรรมการนโยบายเสนอนายกรัฐมนตรีประกาศรายชื่อในราชกิจจานุเบกษาตามมาตรา ๒๐ วรรคสี่ ได้อย่างใด

ต่อมา นายพลเดช ปิ่นประทีป พ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุตามมาตรา ๒๔ (ครบวาระการดำรงตำแหน่ง ๔ ปี) ที่ประชุมกรรมการนโยบายทั้งคณะ ในคราวประชุมครั้งที่ ๑๘/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๑๕ และวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๕ เลือกรองศาสตราจารย์มาลี บุญศิริพันธ์ เป็นประธานกรรมการนโยบาย โดยมีผลตั้งแต่วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๕ เป็นต้นมา โดยมีได้นำรายชื่อประธานกรรมการ

นโยบายเสนอนายกรัฐมนตรีประกาศรายชื่อในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งต่อมารองศาสตราจารย์มาลีฯ แสดงเจตนาแจ้งขอลาออกจากประธานกรรมการนโยบาย โดยที่ประชุมกรรมการนโยบายทั้งคณะ ในคราวประชุมครั้งที่ ๒๕/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๖ มีมติเห็นชอบให้รองศาสตราจารย์มาลีฯ ลาออกจากประธานกรรมการนโยบาย และเลือกนายศิริชัย สาครรัตนกุล กรรมการนโยบาย เป็นประธานกรรมการนโยบาย โดยมีผลตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๗ เป็นต้นไป โดยมีได้นำรายชื่อ ประธานกรรมการนโยบายเสนอนายกรัฐมนตรีประกาศรายชื่อในราชกิจจานุเบกษา ในขณะที่ รองศาสตราจารย์มาลีฯ มิได้พ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุแห่งมาตรา ๒๓ วรรคสอง หรือมาตรา ๒๔ (๒) ตามที่กฎหมายกำหนด โดยปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งกรรมการนโยบายตลอดมา

เนื่องจากประธานกรรมการนโยบายมีภารกิจในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนิน กิจการขององค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (ส.ส.ท.) ทั้งที่ผ่านมา และที่จะเกิดขึ้นในภายหน้า ซึ่งภารกิจบางอย่างมีผลผูกพันต่อบุคคลภายนอก ส.ส.ท. จึงได้หารือ สำนักรายกรัฐมนตรี ดังนี้

(๑) การพ้นจากตำแหน่งของประธานกรรมการนโยบายตามมาตรา ๒๕ และ การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการนโยบายด้วยเหตุตามมาตรา ๒๓ วรรคสอง และมาตรา ๒๔ แห่ง พระราชบัญญัติองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๑ การเลือกผู้ทำหน้าที่ประธานกรรมการนโยบายตามมาตรา ๒๕ และการสรรหากรรมการนโยบาย ตามมาตรา ๑๘ จะต้องประกาศรายชื่อในราชกิจจานุเบกษามาตรา ๒๐ วรรคสี่ ทุกครั้งหรือไม่ อย่างไร

(๒) กรณีที่ประธานกรรมการนโยบายได้แสดงเจตนาแจ้งลาออกจากประธาน กรรมการนโยบาย จะถือว่าเป็นการลาออกตามนัยมาตรา ๒๔ (๒) ซึ่งจะมีผลให้พ้นจากตำแหน่ง กรรมการนโยบายด้วย หรือไม่ ทั้งนี้ เมื่อประธานกรรมการนโยบายแจ้งลาออกดังกล่าวข้างต้น แต่ยังปฏิบัติหน้าที่กรรมการนโยบายมาโดยตลอด จะนำความในมาตรา ๒๖ วรรคสอง มาใช้บังคับ โดยอนุโลมได้หรือไม่ อย่างไร

(๓) หากปรากฏว่าที่ผ่านมา ไม่ได้มีการประกาศรายชื่อผู้ทำหน้าที่ประธาน กรรมการนโยบายตามมาตรา ๒๐ วรรคสี่ ในราชกิจจานุเบกษา จะมีผลประการใด และจะส่งรายชื่อ ผู้ทำหน้าที่ประธานกรรมการนโยบายเพื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาย้อนหลังได้หรือไม่ ประการใด

(๔) กรณีไม่ประกาศรายชื่อผู้ทำหน้าที่ประธานกรรมการนโยบายในราชกิจจานุเบกษา และพ้นจากตำแหน่งตามวาระ หรือกรณีไม่ประกาศรายชื่อผู้ทำหน้าที่ประธานกรรมการนโยบาย ในราชกิจจานุเบกษาและพ้นจากตำแหน่งที่มีใช้ด้วยเหตุตามมาตรา ๒๓ วรรคสอง หรือมาตรา ๒๔ ทั้งสองกรณิดังกล่าวนี้นี้จะมีผลต่อค่าตอบแทนรายเดือน ประโยชน์ตอบแทนอื่นตามที่กำหนด ในพระราชกฤษฎีกาค่าตอบแทนและประโยชน์ตอบแทนอื่นของประธานกรรมการนโยบาย กรรมการนโยบาย และกรรมการบริหารอื่นขององค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะ แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๑ หรือไม่ อย่างไร

สำนักรายกรัฐมนตรีได้ชี้แจงตอบ ส.ส.ท. ดังนี้

(๑) มาตรา ๑๗ ได้กำหนดให้คณะกรรมการนโยบายประกอบด้วยประธาน กรรมการนโยบายคนหนึ่ง และกรรมการนโยบายอื่นอีกแปดคน โดยมาตรา ๒๐ วรรคสาม ได้กำหนดให้ นายกรัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายและประกาศรายชื่อคณะกรรมการนโยบาย ในราชกิจจานุเบกษา และหากกรรมการนโยบายพ้นจากตำแหน่งใน ๕ กรณี นอกจากการพ้นจากตำแหน่ง ตามวาระแล้ว มาตรา ๒๔ วรรคสอง ให้นำมาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ และ

มาตรา ๒๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม ดังนั้น นายกรัฐมนตรีจึงเป็นผู้แต่งตั้งกรรมการนโยบายดังกล่าว แทนตำแหน่งที่ว่างเมื่อดำรงตำแหน่งครบวาระ หรือด้วยเหตุ ๕ กรณีก่อนครบวาระ และประกาศรายชื่อกรรมการนโยบายในราชกิจจานุเบกษา

(๒) มาตรา ๒๕ ได้กำหนดกรณีประธานกรรมการนโยบายพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุตามมาตรา ๒๓ วรรคสอง หรือมาตรา ๒๔ ให้ที่ประชุมกรรมการนโยบายเลือกกรรมการนโยบายคนหนึ่งปฏิบัติหน้าที่ประธานกรรมการนโยบายไปพลางก่อน จนกว่าจะมีกรรมการนโยบายครบจำนวน จึงให้กรรมการนโยบายทั้งคณะเลือกผู้ที่ทำหน้าที่ประธานกรรมการนโยบายต่อไป ดังนั้น เมื่อกรรมการนโยบายทั้งคณะเลือกผู้ที่ทำหน้าที่ประธานกรรมการนโยบายแล้ว จะต้องเสนอต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการนโยบาย ตามมาตรา ๒๐ วรรคสาม และนายกรัฐมนตรีประกาศรายชื่อในราชกิจจานุเบกษามาตรา ๒๐ วรรคสี่

(๓) จากข้อหารือของ ส.ส.ท. สำนักนายกรัฐมนตรีมีความเห็นในแต่ละประเด็นว่า

(๓.๑) เมื่อเลือกผู้ทำหน้าที่ประธานกรรมการนโยบายแล้วจะต้องเสนอให้นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการนโยบายตามนัยมาตรา ๒๐ วรรคสาม และนายกรัฐมนตรีประกาศรายชื่อในราชกิจจานุเบกษามาตรา ๒๐ วรรคสี่ เนื่องจากพระราชบัญญัติองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดให้การพ้นจากตำแหน่งตามเหตุ ๕ ประการที่กำหนดไว้ต้องอยู่ภายใต้บังคับของมาตรา ๒๐ สำหรับมาตรา ๒๕ เพียงแต่กำหนดให้เลือกผู้ทำหน้าที่ประธานกรรมการนโยบายเท่านั้น

(๓.๒) มาตรา ๒๔ (๒) เป็นการพ้นจากตำแหน่งกรรมการนโยบายโดยการลาออกจากกรรมการนโยบาย ดังนั้น การลาออกจากประธานกรรมการนโยบายเนื่องจากไม่ประสงค์ที่จะดำรงตำแหน่งประธานกรรมการนโยบายต่อไป จึงไม่ใช่การลาออกจากกรรมการนโยบายตามนัยมาตรา ๒๔ (๒)

(๓.๓) ส.ส.ท. สมควรนำรายชื่อประธานกรรมการนโยบายเสนอนายกรัฐมนตรีเพื่อแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการนโยบาย เพื่อให้ครบองค์ประกอบของคณะกรรมการนโยบายตามนัยมาตรา ๑๗ และนายกรัฐมนตรีประกาศรายชื่อดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษา

(๓.๔) เมื่อนายกรัฐมนตรีได้แต่งตั้งกรรมการนโยบายให้ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการนโยบายแล้ว จึงมีสิทธิรับผลประโยชน์ตอบแทนต่าง ๆ ในตำแหน่งประธานกรรมการนโยบายตามที่กฎหมายกำหนดไว้

จากการตอบข้อหารือของสำนักนายกรัฐมนตรีดังกล่าว ส.ส.ท. เห็นว่า ยังไม่ครอบคลุมในประเด็นที่หารือว่า หากประธานกรรมการนโยบายยังปฏิบัติหน้าที่กรรมการนโยบายต่อไป จะนำความในมาตรา ๒๖ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม ได้หรือไม่ อย่างไรก็ตาม ประกอบกับ ส.ส.ท. ยังมีประเด็นปัญหาที่ยังไม่สามารถพิจารณาให้เป็นที่ยุติได้ในประเด็นการตอบข้อหารือของสำนักนายกรัฐมนตรีข้อ (๓.๒) ที่แจ้งว่า “มาตรา ๒๔ (๒) เป็นการพ้นจากตำแหน่งกรรมการนโยบายโดยการลาออกจากกรรมการนโยบาย ดังนั้น การลาออกจากประธานกรรมการนโยบายเนื่องจากไม่ประสงค์ที่จะดำรงตำแหน่งประธานกรรมการนโยบายต่อไป จึงไม่ใช่การลาออกจากกรรมการนโยบายตามนัยมาตรา ๒๔ (๒)” ส.ส.ท. เห็นว่าเนื่องจากมาตรา ๒๐ วรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อได้คัดเลือกบุคคลเป็นกรรมการนโยบายครบจำนวนแล้ว ให้ผู้ที่ได้รับเลือกทั้งหมดประชุมร่วมกันเพื่อเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานกรรมการนโยบาย” จึงเข้าใจว่า ประธานกรรมการนโยบายเป็นกรรมการนโยบายที่ได้รับเลือกจากการประชุมร่วมกันของผู้ที่ได้รับคัดเลือกเป็นกรรมการนโยบายให้ปฏิบัติหน้าที่

ในฐานะประธานกรรมการนโยบายเท่านั้น นอกจากนี้ มาตรา ๒๕ ยังบัญญัติว่า “ในกรณีที่ประธานกรรมการนโยบายพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุตามมาตรา ๒๓ วรรคสอง หรือมาตรา ๒๔ ให้ที่ประชุมกรรมการนโยบายเลือกกรรมการนโยบายคนหนึ่งปฏิบัติหน้าที่ประธานกรรมการนโยบายไปพลางก่อนจนกว่าจะมีกรรมการนโยบายครบจำนวน จึงให้กรรมการนโยบายทั้งคณะเลือกผู้ที่ทำหน้าที่ประธานกรรมการนโยบายต่อไป” ทำให้ ส.ส.ท. มีข้อสงสัยว่า การที่ประธานกรรมการนโยบายลาออกจะมีผลทำให้ประธานกรรมการนโยบายพ้นจากการเป็นกรรมการนโยบายตามนัยมาตรา ๒๔ (๒) ด้วยหรือไม่ หากไม่พ้นจากการเป็นกรรมการนโยบายมีบทบัญญัติมาตราใดที่อธิบายให้เหตุผลได้ว่าไม่พ้นจากการเป็นกรรมการนโยบาย และในกรณีประธานกรรมการนโยบายลาออกจะต้องดำเนินการตามนัยมาตรา ๒๕ ใช่หรือไม่ หรือจะนำบทบัญญัติกฎหมายใดมาใช้บังคับกับกรณีดังกล่าว จึงได้หารือสำนักนายกรัฐมนตรีในประเด็นนี้อีกครั้งหนึ่ง ซึ่งสำนักนายกรัฐมนตรีได้ชี้แจงตอบ โดยมีความเห็นในแต่ละประเด็นว่า

(๑) มาตรา ๒๖ วรรคสอง เป็นกรณีมีผู้ทำหน้าที่ประธานกรรมการนโยบายแต่ผู้นั้นไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ จึงให้กรรมการนโยบายเลือกกรรมการนโยบายคนหนึ่งทำหน้าที่ประธานในที่ประชุมเฉพาะครั้งนั้น ดังนั้น เมื่อไม่มีผู้ทำหน้าที่ประธานกรรมการนโยบายเนื่องจากลาออกไม่ประสงค์จะทำหน้าที่ประธานกรรมการนโยบาย กรรมการนโยบายทั้งคณะจึงต้องเลือกผู้ทำหน้าที่ประธานกรรมการนโยบายต่อไป

(๒) สำนักนายกรัฐมนตรีได้ตอบข้อหารือแล้วว่า การลาออกจากประธานกรรมการนโยบายเนื่องจากไม่ประสงค์จะดำรงตำแหน่งประธานกรรมการนโยบายต่อไป ไม่ใช่การลาออกจากกรรมการนโยบายตามนัยมาตรา ๒๔ (๒) จึงไม่จำเป็นต้องอ้างบทกฎหมายมาตราใดอีกเพื่อให้คงสถานะในการดำรงตำแหน่งกรรมการนโยบาย และขออธิบายเพิ่มเติมว่า กรณีมาตรา ๒๕ เป็นกรณีที่ประธานกรรมการนโยบายพ้นจากตำแหน่งจากการจับฉลาก หรือตามมาตรา ๒๔ (๒) ประธานกรรมการนโยบายลาออกจากการเป็นกรรมการนโยบายแล้ว จึงทำให้พ้นจากการทำหน้าที่ประธานกรรมการนโยบายด้วย ที่ประชุมกรรมการนโยบายจึงเลือกกรรมการนโยบายคนหนึ่งปฏิบัติหน้าที่ประธานกรรมการนโยบายไปพลางก่อนจนกว่าจะมีกรรมการนโยบายครบจำนวน จึงให้กรรมการนโยบายทั้งคณะเลือกผู้ที่ทำหน้าที่ประธานกรรมการนโยบายต่อไป

อย่างไรก็ดี หาก ส.ส.ท. ไม่เห็นด้วยกับความเห็นของสำนักนายกรัฐมนตรี ส.ส.ท. อาจนำเรื่องดังกล่าวขอหารือกับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาต่อไปได้

ส.ส.ท. พิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อรองศาสตราจารย์มาลีฯ ประธานกรรมการนโยบายได้ขอลาออกจากประธานกรรมการนโยบาย และที่ประชุมกรรมการนโยบายได้มีมติเห็นชอบแล้ว จึงมีผลทำให้ความเป็นกรรมการนโยบายของรองศาสตราจารย์มาลีฯ สิ้นสุดลงไปด้วย เนื่องจากตามมาตรา ๒๕ ประธานกรรมการนโยบายจะพ้นจากตำแหน่งได้ก็ด้วยเหตุตามที่บัญญัติในมาตรา ๒๓ วรรคสอง และมาตรา ๒๔ ดังนั้น เมื่อรองศาสตราจารย์มาลีฯ ลาออกจากประธานกรรมการนโยบายย่อมมีผลถึงการลาออกจากการเป็นกรรมการนโยบายตามมาตรา ๒๔ (๒) ด้วย ส.ส.ท. จึงไม่เห็นด้วยกับความเห็นของสำนักนายกรัฐมนตรีตามที่กล่าวมาข้างต้น และโดยที่กรณีดังกล่าวข้างต้นเป็นประเด็นปัญหาข้อกฎหมาย ดังนั้น เพื่อให้การบริหารงานของ ส.ส.ท. เป็นไปด้วยความเรียบร้อยถูกต้อง และยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป ส.ส.ท. จึงขอหารือว่า กรณีที่ประธานกรรมการนโยบายได้แสดงเจตนาแจ้งขอลาออกจากประธานกรรมการนโยบาย และที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายมีมติเห็นชอบให้ลาออกจากการเป็นประธานกรรมการนโยบายแล้ว จะมีผลทำให้ความเป็นกรรมการ

นโยบายสิ้นสุดลงไปด้วยตามนัยมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๓ วรรคสอง และมาตรา ๒๔ หรือไม่ ประการใด และหากประธานกรรมการนโยบายแจ้งลาออกดังกล่าวยังข้างต้นแล้ว แต่ยังปฏิบัติหน้าที่ กรรมการนโยบายมาโดยตลอด จะนำความในมาตรา ๒๖ วรรคสอง มาบังคับใช้โดยอนุโลมได้หรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕) ได้พิจารณาข้อหารือขององค์การกระจายเสียง และแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (ส.ส.ท.) โดยมีผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงาน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี) และผู้แทนองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (ส.ส.ท.) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว มีความเห็นในแต่ละประเด็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง การที่ประธานกรรมการนโยบายองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพ สาธารณะแห่งประเทศไทยได้ขอลาออกจากประธานกรรมการนโยบายแล้ว จะมีผลทำให้ความเป็น กรรมการนโยบายของบุคคลนั้นสิ้นสุดลงไปด้วยตามนัยมาตรา ๒๓ วรรคสอง มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๑ หรือไม่ อย่างไร นั้น เห็นว่า เมื่อพิจารณาองค์ประกอบและที่มาของคณะกรรมการนโยบายองค์การ กระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย ตามมาตรา ๑๗^๑ และมาตรา ๑๘^๒ แล้ว จะเห็นได้ว่า คณะกรรมการนโยบายประกอบด้วยประธานกรรมการนโยบายคนหนึ่ง และกรรมการนโยบายอื่น

^๑มาตรา ๑๗ ให้มีคณะกรรมการนโยบายองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะ แห่งประเทศไทย ประกอบด้วยประธานกรรมการนโยบายคนหนึ่ง และกรรมการนโยบายอื่นอีกแปดคน ซึ่งสรรหา และแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ประสบการณ์ และเป็นผู้ที่มีผลงานหรือเคยปฏิบัติงานที่แสดง ให้เห็นถึงการเป็นผู้มีความรู้หรือความเชี่ยวชาญ ดังต่อไปนี้

- (๑) ด้านกิจการสื่อสารมวลชน จำนวนสองคน
 - (๒) ด้านการบริหารจัดการองค์กร จำนวนสามคน
 - (๓) ด้านการส่งเสริมประชาธิปไตย การพัฒนาชุมชนหรือท้องถิ่น การเรียนรู้และศึกษา การคุ้มครองและพัฒนาเด็ก เยาวชนหรือครอบครัว หรือการส่งเสริมสิทธิของผู้ด้อยโอกาสทางสังคม จำนวนสี่คน
- ให้อำนาจการเป็นเลขานุการของคณะกรรมการนโยบาย

^๒มาตรา ๑๘ ให้มีคณะกรรมการสรรหาคณะหนึ่งจำนวนสิบห้าคน ทำหน้าที่คัดเลือกบุคคล ที่สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการนโยบาย ประกอบด้วย

- (๑) ประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ
- (๒) นายกสมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย
- (๓) นายกสมาพันธ์สมาคมวิชาชีพวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์
- (๔) ประธานสภาสถาบันนักวิชาการด้านสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย
- (๕) ประธานคณะกรรมการประสานงานองค์กรพัฒนาเอกชน
- (๖) ประธานสหพันธ์องค์กรผู้บริโภค
- (๗) ประธานสภาองค์การพัฒนาดิจิทัลและเยาวชนในพระบรมราชูปถัมภ์
- (๘) ประธานสภาคนพิการทุกประเภทแห่งประเทศไทย
- (๙) นายกสภานายความ
- (๑๐) ประธานสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย
- (๑๑) ผู้จัดการกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

(มีต่อหน้าถัดไป)

อีกแปดคน ซึ่งมาจากการที่คณะกรรมการสรรหาตามมาตรา ๑๘^๓ ดำเนินการสรรหาบุคคลที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๗^๔ และมาตรา ๑๙^๕ เพื่อให้ได้กรรมการนโยบายครบจำนวน ตามมาตรา ๒๐^๖ หลังจากนั้นจึงให้ผู้ได้รับเลือกทั้งหมดประชุมร่วมกันเพื่อเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานกรรมการนโยบาย และให้คณะกรรมการสรรหาแจ้งรายชื่อประธานกรรมการนโยบายและกรรมการนโยบายต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการนโยบาย พร้อมทั้งประกาศรายชื่อคณะกรรมการนโยบายดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษาด้วย การแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายดังกล่าวจึงประกอบด้วย การแต่งตั้งผู้ได้รับการเสนอชื่อคนหนึ่งเป็นประธานกรรมการนโยบาย และแต่งตั้งผู้ได้รับการเสนอชื่ออื่นอีกแปดคนเป็นกรรมการนโยบาย ซึ่งเป็นไปตาม

(ต่อจากเชิงอรรถที่ ๒)

(๑๒) ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

(๑๓) ปลัดกระทรวงการคลัง

(๑๔) ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม

(๑๕) ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งตาม (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) (๙) หรือ (๑๐) ไม่สามารถเข้าประชุมได้ ผู้ที่เข้าประชุมแทนต้องเป็นผู้ที่ได้รับมอบหมายจากที่ประชุมของสภา คณะกรรมการ หรือสถาบันขององค์กรนั้นให้เข้าประชุมแทน

ฯลฯ

ฯลฯ

^๓โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

^๔โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

^๕มาตรา ๑๙ ผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นกรรมการนโยบายต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีบริบูรณ์

(๓) สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ด้วยความเป็นอิสระ เป็นกลาง และสุจริต

(๔) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) ไม่เป็นบุคคลที่เคยต้องคำพิพากษาให้จำคุกตั้งแต่สองปีขึ้นไปโดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงห้าปีในวันที่ได้รับการเสนอชื่อ เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท

(๖) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงหรือถือว่ากระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ

(๗) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากงาน เพราะทุจริตต่อหน้าที่หรือถือว่ากระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบในการปฏิบัติงาน

(๘) ไม่เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

^๖มาตรา ๒๐ ในการสรรหากรรมการนโยบาย ให้คณะกรรมการสรรหาพิจารณาคัดเลือกบุคคลผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๗ รวมทั้งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๙ และยินยอมให้เสนอชื่อเข้ารับเลือก จำนวนเท่ากับจำนวนกรรมการนโยบายที่จะได้รับแต่งตั้ง

เมื่อได้คัดเลือกบุคคลเป็นกรรมการนโยบายครบจำนวนแล้ว ให้ผู้ที่ได้รับเลือกทั้งหมดประชุมร่วมกันเพื่อเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานกรรมการนโยบาย

ให้คณะกรรมการสรรหาแจ้งรายชื่อประธานกรรมการนโยบายและกรรมการนโยบายพร้อมหลักฐานแสดงคุณสมบัติและการไม่มีลักษณะต้องห้ามตลอดจนความยินยอมของบุคคลดังกล่าวต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการนโยบาย

ให้นายกรัฐมนตรีประกาศรายชื่อคณะกรรมการนโยบายในราชกิจจานุเบกษา

องค์ประกอบของคณะกรรมการนโยบายที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๗^๗ การเปลี่ยนแปลงรายชื่อคณะกรรมการนโยบายดังกล่าวไปจากเดิมที่นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งและประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ย่อมกระทำได้โดยนายกรัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้งและประกาศรายชื่อใหม่ในราชกิจจานุเบกษาอีกครั้ง ดังนั้น การที่ประธานกรรมการนโยบายได้ขอลาออกจากประธานกรรมการนโยบายจึงต้องด้วย บทบัญญัติมาตรา ๒๔^๘ (๒) ซึ่งทำให้พ้นจากความเป็นกรรมการนโยบายไปพร้อมกันด้วย ที่ประชุมกรรมการนโยบายจึงต้องเลือกกรรมการนโยบายคนหนึ่งปฏิบัติหน้าที่ประธานกรรมการนโยบายไปพลางก่อนจนกว่าจะมีกรรมการนโยบายครบจำนวน จึงให้กรรมการนโยบายทั้งคณะเลือกผู้ที่ทำหน้าที่ประธานกรรมการนโยบายต่อไปตามมาตรา ๒๔^๙ แห่งพระราชบัญญัติองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๑

ประเด็นที่สอง การที่ประธานกรรมการนโยบายได้ขอลาออกจากประธานกรรมการนโยบายแล้ว แต่ยังคงปฏิบัติหน้าที่กรรมการนโยบายมาโดยตลอด สามารถนำความในมาตรา ๒๖ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๑ มาบังคับใช้โดยอนุโลมได้หรือไม่ อย่างไร นั้น เห็นว่า โดยที่มาตรา ๒๖^{๑๐} ได้กำหนดในเรื่ององค์ประชุมไว้ว่า การประชุมคณะกรรมการนโยบายต้องมีกรรมการนโยบายมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม แต่ถ้าประธานกรรมการนโยบายไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการนโยบายเลือกกรรมการนโยบายคนหนึ่งทำหน้าที่

^๗โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

^๘มาตรา ๒๔ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการนโยบายพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๙

(๔) กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๒๑ หรือมาตรา ๒๒

(๕) ต้องคำพิพากษาให้จำคุก แม้อัตนั้นจะยังไม่ถึงที่สุดหรือมีการรอการลงโทษ เว้นแต่เป็นกรณี

ที่คดียังไม่ถึงที่สุดหรือมีการรอการลงโทษในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ หรือความผิดฐานหมิ่นประมาท

เมื่อมีกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการสรรหาผู้ดำรงตำแหน่งแทน เว้นแต่ผู้นั้นมีวาระเหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวัน และให้นำมาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ และมาตรา ๒๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม และให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการนโยบายผู้ซึ่งตนแทน

ในระหว่างดำเนินการสรรหากรรมการนโยบายตามวรรคสอง ให้กรรมการนโยบายเท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ โดยให้ถือว่าคณะกรรมการนโยบายประกอบด้วยกรรมการนโยบายเท่าที่เหลืออยู่ เว้นแต่มีกรรมการนโยบายเหลืออยู่ไม่ถึงห้าคน

^๙มาตรา ๒๕ ในกรณีที่ประธานกรรมการนโยบายพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุตามมาตรา ๒๓ วรรคสอง หรือมาตรา ๒๔ ให้ที่ประชุมกรรมการนโยบายเลือกกรรมการนโยบายคนหนึ่งปฏิบัติหน้าที่ประธานกรรมการนโยบายไปพลางก่อน จนกว่าจะมีกรรมการนโยบายครบจำนวน จึงให้กรรมการนโยบายทั้งคณะเลือกผู้ที่ทำหน้าที่ประธานกรรมการนโยบายต่อไป

^{๑๐}มาตรา ๒๖ การประชุมคณะกรรมการนโยบายต้องมีกรรมการนโยบายมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ถ้าประธานกรรมการนโยบายไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการนโยบายเลือกกรรมการนโยบายคนหนึ่งทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม

ประธานในที่ประชุม ดังนั้น บทบัญญัติมาตรา ๒๖^{๑๑} วรรคสองดังกล่าวจึงใช้เฉพาะกรณีที่มีประธานกรรมการนโยบายอยู่แล้ว เพียงแต่ว่าประธานกรรมการนโยบายไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ จึงให้กรรมการนโยบายเลือกกรรมการนโยบายคนหนึ่งทำหน้าที่ประธานในที่ประชุมคราวนั้นเท่านั้น ไม่สามารถนำมาบังคับใช้โดยอนุโลมในกรณีนี้ซึ่งเป็นกรณีที่ประธานกรรมการนโยบายลาออกและไม่มีประธานกรรมการนโยบายได้

(นายดิศทัต ोหระกิตย)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มกราคม ๒๕๕๙

^{๑๑}โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑๐, ข้างต้น